

Politisk program

**Hole Kristelig Folkeparti
2019-2023**

Menneskeverd i sentrum

MENNESKEVERD I SENTRUM

En stemme til KrF er et ja til en politikk som setter menneskeverdet i sentrum, som gir plass til den kristne kulturarven og legger til rette for et levende og trygt lokalmiljø.

KrF bygger sin politikk på den kristendemokratiske ideologi. Vårt verdigrunnlag er hentet fra Bibelen, den kristne kulturarven og grunnleggende menneskerettigheter, og er forankret i det kristne menneskesynet, nestekjærligheten og forvalteransvaret. Stikkord er for øvrig helhetlig omsorg, fornuftig forvaltning og rettferdig fordeling.

I KrFs politikk skapes de gode løsningene ved et samspill mellom det enkelte menneske, offentlig sektor, næringslivet og frivilligheten.

Visjon for Hole kommune

Kommunen med kvalitet og livsløpsstandard for hele mennesket

For å sikre en god utvikling i kommunen, må det legges til rette for næringsutvikling, tilgang til arbeidsplasser, flere boliger og et godt utbygd kulturtilbud som fremmer trivsel og bolyst.

- Hole KrF vil arbeide for gode tjenestetilbud for innbyggerne, med spesiell vekt på oppvekstvilkår for barn og unge, mennesker med nedsatt funksjonsevne, psykisk helse og en verdig eldreomsorg.
- Hole KrF verdsetter frivillighet, idrett og kultur, og vil særlig prioritere barn og unge, kulturelt mangfold og kirkelig virksomhet.
- Hole KrF vil støtte tiltak som fremmer god folkehelse, og ha et særlig fokus på tilgang til friluftsområder og kulturopplevelser for alle, uavhengig av funksjonelle eller økonomiske hindringer.
- Hole KrF vil legge til rette for økt bosetting ut fra prinsippene om en styrt boligvekst med fortetting i sentrale områder og sosialt tilpasset boligbygging med variert bebyggelse, og bevaring av dyrkbar mark, friluftsområder, strandsone og kulturlandskap.
- Hole KrF vil stimulere til næringsutvikling og god infrastruktur i kommunen, med bevaring av dyrkbar mark og friområder så langt det er mulig.

Innhold

Forsvarlig kommuneøkonomi	side 2
Familie, nærmiljø og bosetting	side 3
Barn og unges oppvekst	side 4
Skole og barnehage	side 5
Helse, omsorg og rus	side 7
Seniorpolitikk	side 9
Kirke, kultur, idrett og frivillighet	side 10
Næringsutvikling, samferdsel og miljø	side 10

Forsvarlig kommuneøkonomi

Hole KrF vil følge nøye med på den økonomiske utviklingen i kommunen for å sikre tjenestetilbudet til innbyggerne. Kommunen må fortsette det gode arbeidet med å tilpasse driften til nytt inntektsnivå¹. Det må bygges opp tilstrekkelig buffer (disposisjonsfond) og investeringskapital for å kunne møte uforutsette svingninger og gjøre nødvendige investeringer i omsorgsboliger, skoler og barnehager.

Innbyggertallet i kommunen har vokst i flere år, og det forventes en kraftig økning de kommende 20 år, spesielt etter at prosjektet Ringeriksbanen og ny E16 (FRE16) står ferdig. FRE16 vil bidra til vekst og utvikling i kommunen gjennom næringsutvikling og boligbygging. Befolkningsveksten vil gi økte skatteinntekter, men også større kostnader til kommunale tjenester og nye investeringer pga. økt behov for barnehageplasser, skoleplasser, sykehjemsplasser m.v. Det er derfor viktig å legge til rette for en styrt boligvekst over tid, og bygge opp en solid økonomi i møte med det investeringsbehovet som kommer.

Hole KrF vil:

- Kommunen skal hvert år som et minimum oppfylle de vedtatte måltallene for forsvarlig økonomi.
  - Disposisjonsfondet skal så snart som mulig bygges opp til minimum 10 % av bruttoinntekt for å kunne møte uforutsette svingninger og å kunne håndtere nødvendige investeringer.
  - Minst 2 % av budsjettet brutto driftsinntekter skal avsettes til disposisjonsfond årlig.

---

¹ Hole kommune har historisk sett hatt veldig god økonomi, og var blant de rikeste kommunene i landet. Situasjonen endret seg for noen få år siden, da det oppsto en stor og varig endring i skatteinntektene. Etter to år med store underskudd, havnet kommunen i Robekk (under offentlig tilsyn og kontroll). Kommunen har derfor vært gjennom en stor omstillingsprosess med nedskjæringer i tjenesteområdene. Eiendomsskatt ble innført for lettere å komme i balanse igjen. Kommunen jobber fortsatt med å tilpasse driften til ny økonomisk situasjon med mål å tilpasse kostnadene til landsgjennomsnittet og bygge opp igjen forsvarlige drifts- og investeringsfond. På kort tid klarte kommunen å få store nok overskudd til å dekke inn tidligere underskudd. Dermed kom kommunen ut av Robekk fra 2019, og flertallet i kommunestyret fjernet eiendomsskatten fra og med 2019. KrF stemte imot å fjerne eiendomsskatten allerede i 2019 fordi kommunen fortsatt har en sårbar økonomi, med for lavt disposisjonsfond til å kunne møte uforutsette svingninger og for lavt investeringsfond til å kunne gjennomføre framtidige investeringer uten for stor gjeldsgrad.

- Bygge opp et større investeringsfond for å ha mest mulig egenfinansiering ved framtidige investeringer (nybygg, påbygg og utbedringer) i barnehage, skole og innen pleie og omsorg.
- Driftsresultatet skal være på minst 1,75 % av driftsinntektene.
- Prioritere strukturendringer som kan gi faglige og ressursmessige synergieffekter, med samordning av tjenester, større enheter der det er hensiktsmessig, og nye måter å organisere tjenestene på.
- Kommunen må ha en styrt og forsiktig boligvekst. Befolkningsveksten bør ikke overstige 2 % i gjennomsnitt pr år.
- Forventet vekst i innbyggertallet med tilhørende investeringsbehov må i størst mulig grad tilpasses forventet skatteinntekt, slik at økte gjeldsforpliktelser ikke kan gå ut over tjenestetilbudet.

Familie, nærmiljø og bosetting

For å sikre en god utvikling i kommunen, må det bl.a. legges til rette for flere boliger og et godt utbygd idretts- og kulturtilbud som fremmer trivsel og bolyst. Alle skal kunne bo godt og trygt, og ha tilgang til boliger som passer til ulike livsfaser og behov. En god bolig er viktig for både helse, trivsel og integrering av ulike grupper i befolkningen. Godt utbygde kommunale tjenester og et trygt og godt nærmiljø er også blant forutsetningen for at det skal være attraktivt å bo i Hole.

Mennesker er skapt til å være i fellesskap. Familien er det første og for mange det viktigste av alle fellesskapene vi gjennom livet blir en del av. For barn er familien den mest grunnleggende arenaen for tilhørighet, nærhet og fellesskap. Stabile og trygge familier gir trygge barn som vokser opp til å bli trygge voksne.

Familie

KrF vil:

- Styrke familiearbeidet på helsestasjonen ved ansettelse av en familieterapeut.
- Styrke familien og foreldrerollen med foreldreveieningskurs på helsestasjonen.
- Det må også gis veiledning om nettvett og kroppspress. Innvandrerforeldre må følges opp med innføring i norske forhold og forventninger i forhold til skolegang og fritid.
- Støtte frivillige organisasjoner som vil gjennomføre samlivskurs, foreldrekurs eller andre tiltak som styrker familien.
- Barnetrygden skal ikke tas med i inntektsgrunnlaget ved beregning av sosialstønad
- Innføre koordinatorgaranti allerede før fødsel i alle kommuner slik at alle familier som får eller har funksjonshemmede barn får sine rettigheter oppfylt.
- Sikre ny permanent og tilpasset avlastnings- og barnebolig for funksjonshemmede barn, med rom for målrettet miljøarbeid.
- Tilføre saksbehandlerressurs på 50% til avlastningstjenesten for funksjonshemmede barn for å kunne gi et best mulig tilbud.

- Kommunen skal fylle på fritidskortet med ytterligere 500 kr pr barn for å styrke mulighet for alle til å delta på organiserte fritidsaktiviteter. Fritidskortet skal ikke være et insitamant til prisøkning.

Nærmiljø

KrF vil:

- Vik skal fortsatt være sentrum i Hole, og det må legges til rette for videreutvikling av Vik. Utbygging av andre områder i kommunen må konsentreres rundt de sentrale områdene Sundvollen, Helgelandsmoen og Sollihøgda. Nærhet og tilgjengelighet for innbyggerne, områdenes særpreg og grøntområder må bevares.
- Fremme trivsel og bolyst i Hole, for å beholde innbyggere og tiltrekke oss nye.
  - Arbeide for levende lokalmiljø, med gode rammebetingelser for frivillighet, idrett og kultur. Vi vil særlig prioritere barn og unge, kulturelt mangfold og kirkelig virksomhet. Se eget kapittel om kirke, kultur, idrett og frivillighet.
  - Økt tilgang til friluftsområder for alle, se kapitlet om helse og omsorg.
  - Gode kommunale tjenester for alle aldersgrupper, se egne kapitler om eldreomsorg, barn og unges oppvekst, barnehage og skole, og helse og omsorg.
  - En trygg skolevei, et utbredt nett av gang- og sykkelveier og gode og trygge kommunale veier og innfartsårer, se kapitlet om næringsutvikling, samferdsel og miljø.

Bosetting

KrF vil:

- Arbeide for økt bosetting ut fra prinsippene om en styrt og forsiktig boligvekst i sentrale områder, og bevaring av dyrkbar mark, miljø, kulturlandskap og strandsone.
- Befolkningsveksten bør ikke overstige 2 % i gjennomsnitt pr år.
- Boligveksten skal konsentreres om områdene Sundvollen, Vik, Helgelandsmoen og Sollihøgda. Muligheter for etablering av nye boligfelt som ikke kommer på bekostning av prinsippene ovenfor kan utredes.
- Legges til rette for sosial, differensiert boligbygging, med tilgang til boliger som passer til ulike livsfaser og behov. Det innebærer bygging av både eneboliger, kjedede boliger, rekkehus og lavblokker.
- Sikre gode boforhold for funksjonshemmede som trenger tilpassede boliger, med bemanning og mulighet for tilsyn, veiledning og oppfølging. Øke antall tilrettelagte boliger for å dekke et økende behov.
- Øke antall kvoteflyktninger og sikre dem en egnet bolig.

Barn og unges oppvekst

En god barndom varer livet ut. Hole KrF vil arbeide for at barn og unge får en trygg og god oppvekst som fremmer trivsel, helse og en sunn utvikling fram mot voksenlivet. Vi vil føre en helhetlig politikk der vi ser alle forhold rundt barn og unges oppvekst i en sammenheng.

Alle skal ha mulighet til lek og en meningsfull fritid, ha en trygg skolevei og oppleve læring og mestring i barnehage og skole. Alle barn og unge skal få muligheter ut fra egne forutsetninger, alle skal verdsettes og bli hørt, og få en likeverdig og rettferdig behandling.

Hole KrF vil:

- Videreføre rusfri fritidsklubb for ungdom.
- Støtte opp om Hole ungdoms frivilligsentral.
- Øke støtten til barne- og ungdomsaktiviteter i frivillig regi.
- Intensivere helsefremmende arbeid for barn og unge ved å legge til rette for tidlig oppdagelse og tilstrekkelig oppfølging av barn med ulike utfordringer gjennom styrking av helsestasjon, skolehelsetjeneste, psykiatri og barnevern, og styrke det tverrfaglig samarbeidet.
- At alle barn skal ha en trygg vei til skole og fritidsaktiviteter, med godt utbygde gang- og sykkelveier.
- Bekjempe barnefattigdom, og sikre at barn fra lavinntektsfamilier får mulighet til å delta i fritidsaktiviteter.
- Som en følge av prinsippet om gratis skolegang, skal det ikke være dyre aktiviteter som skiskole/leirskole hvor det pålegges at familiene må finansiere dette ved innbetalinger og tidkrevende inntektsbringende aktiviteter.
- Se også avsnittene om skole og barnehage, kultur og idrett og ruspolitikk.

Skole og barnehage

Barnehagene skal være et tilbud med høy kvalitet, som fremmer lek, trivsel, mestring og læring.

I barnehagen skal hvert enkelt barn blir sett, og få mulighet til å utvikle språk, sosial omgang osv. sammen med andre barn.

Skolen er samfunnets viktigste arena for felles læring og utvikling. KrF vil ha en skole som i samarbeid og forståelse med hjemmet, utrunder barn til å møte livet. God læring er avhengig av både faglig innhold og rom for menneskelig dannelse og utvikling.

Tidlig innsats allerede i barnehagen og de første skoleårene er avgjørende for at elevene skal oppleve mestring og læringsglede, og oppnå et godt grunnlag å bygge videre på i ungdomsskolen og på videregående skole fram mot fagbrev eller videre studier.

Barnehage

Hole KrF vil:

- Sikre et godt barnehagetilbud med tilstrekkelig voksentegethet, minstekrav til antall pedagoger og gode lokaler og uteområder.
  - Gjeninnføre budsjettpost til vikarer.
  - Sikre midler til reparasjon av ødelagte lekeapparater i uteområdene og anskaffe nye lekeapparater og annet kostbart utstyr der det er nødvendig.

- Sikre gode og funksjonelle lokaler som fremmer lek og trivsel, har god luftkvalitet og lydforhold. På sikt må dysfunksjonelle lokaler erstattes. Utfordringene er størst ved Vik barnehage og Sundvollen barnehage.
- Vurdere å legge ned den barnehagen som har minst hensiktsmessige lokaler ved å utnytte den ledige kapasiteten i de andre barnehagene. Det er ikke økonomi til å bygge en ny barnehage innenfor perioden, og den ledige kapasiteten binder opp driftsmidler som kan benyttes på en mer hensiktsmessig måte.
- Styrke arbeidet med tidlig innsats for barn som trenger ekstra oppfølging og støtte.
- Opprettholde full barnehagedekning.
  - Beholde barnehagen på Sollihøgda fram til ny barnehage kan bygges der, for å opprettholde et tilbud i nærområdet.
  - Utrede og legge til rette for bygging av nye og/eller utvide eksisterende barnehager for å dekke økt behov for barnehageplasser ved fremtidig befolkningsvekst.
  - Gi mulighet for etablering og utvidelse av plasser ved familiebarnehager, ideelle og private barnehager.
- Innføre to barnehageopptak i året. Tilstrebe å gi tilbud til de som faller utenfor tidsfristene for rett til barnehageplass.

Skole

Hole KrF vil:

- Legge til rette for mer fleksibel skolestart, der foreldrene har større innflytelse. Overgangen mellom barnehage og skole kan være stor for mange barn.
- Styrke lekbasert læring i første trinn og legge til rette for større samhandling mellom barnehage og skole.
- Opprettholde lærertettheten i skolen for å sikre at lærerne får mer tid til hver elev.
- Styrke tidlig innsats med god oppfølging og tverrfaglig samarbeid, for å gi barna et godt grunnlag for hele skoleløpet, samt styrke skole/hjem-samarbeidet.
- Sikre nødvendige midler til vikarer.
- Fornye inventar og undervisningsmateriell og sikre utskifting av læreverk i forbindelse med Fagfornyelsen.
- Sikre midler til reparasjon av ødelagte lekeapparater i uteområdene på barneskolene, og anskaffe nye der det er nødvendig.
- Videreutvikle dagens SFO-tilbud. SFO skal være et attraktivt fritidstilbud som holder høy kvalitet, gjerne i samarbeid med idretten, kulturskolene og frivillige organisasjoner. Gode friplassordninger i SFO, for eksempel gratis kjernetid, er et viktig tiltak for lavinntektsfamilier.
- Sikre gratis SFO for elever som har rett til SFO også etter 4. trinn.
- Styrke PP-tjenesten og skolehelsetjenesten, og støtte opp under det tverrfaglig samarbeidet.
- Styrke skolehelsetjenesten med flere faste helsesykepleierstillinger. Kommunen har fått prosjektmidler som bidrar til økt tilstedeværelse på ungdomsskoletrinnet og ved

Tyrifjord videregående skole. Dette må videreformidles med faste stillinger for å beholde kvalifiserte ansatte og oppnå stabilitet i tilbudet.

- Legge til rette for etter- og videreutdanning av lærere.
- Sikre at barn med nedsatt funksjonsevne og psykiske lidelser får nødvendig tilrettelegging.
- Bygge ut på SOS for å tilpasse lokalene til behov ved forsterket opplæring for elever med store og krevende utfordringer.
- Støtte initiativ til leksehjelp for dem som trenger det på ungdomsskolen.
- Utvikle et nært og godt samarbeid mellom hjem, skole og arbeidsliv om gode alternative ordninger eller praksisplasser for elever som er lei av skole for å forebygge drop-out på videregående nivå.
- Skolens formålsparagraf og læreplanenes generelle del må i større grad gjenspeiles i hvordan skolehverdagen organiseres. Refleksjon rundt livsmestring, menneskeverdet, felles verdier, etikk og respekt for miljøet må være en naturlig del av undervisningen i alle fag.
- Elevene skal lære å reflektere rundt hva som er et verdig liv fra unnfangelse til naturlig død, samt konsekvensene av bioteknologi og sorteringssamfunnet.
- Undervisning om rusmidler og rusavhengighet skal begynne så tidlig som mulig.
- Intensivere kampen mot mobbing, og videreføre samarbeidet med mobbeombudet i Viken fylke for rådgivning og kompetanseheving. Skolen skal være fri for mobbing og trakassering, diskriminering, rasisme og religionhets. Ingen barn skal måtte grue seg til neste skoledag av frykt for å bli mobbet eller oppleve krenkende atferd.
- Sikre alle skoleelever i Hole tilbud om skolegudstjenester ifm advent/juleforberedelser.
- Sette av nødvendige midler til sikring av et godt inneklima i skolelokaler, og til vedlikehold av skolebygg.
- Gjennomføre utvidelse av Hole ungdomsskole til skolestart i 2021 pga. økning i elevkullet.
- Legge til rette for bygging av nye Røyse skole til erstatning for Vik og Røyse skoler så snart som mulig. Ved valg av tomt for nybygg må det legges vekt på nærhet til boligområder, med mulighet for flest mulig til å gå og sykle til skolen, og nærhet til friluftsområder som skolen kan ta aktivt i bruk.
- Tilby læreplasser i kommunen til ungdom og voksne som tar fagopplæring.
- Legge til rette for økt antall lærlingeplasser, og skape gode møteplasser mellom skole og bedrift.

Helse, omsorg og rus

Hole KrF vil sikre gode helsetjenester til innbyggerne. Respekt for hvert enkelt menneske, kvalitet, trygghet, tilgjengelighet og omsorg skal utgjøre kjerneverdiene og skal prege helsetjenestene. Det kristne menneskesynet – som legger til grunn at hvert enkelt menneske har en uendelig verdi og har ukrenkelige rettigheter fra unnfangelse til naturlig død, ligger til grunn også i KrFs helsepolitikk. Avgjørelser som berører andre mennesker, må være preget av respekt og erkjennelse av likeverd.

Det må satses helhetlig på folkehelse, med vekt på forebygging. Det er mange forhold som spiller inn for en god folkehelse. Her kan nevnes flere forhold som også berøres i andre kapitler i dette programmet: en god og trygg oppvekst, godt utbygde helsetjenester, inkludering og tilhørighet, boforhold, utdanning og jobb, kosthold og generell fysisk aktivitet, friluftsliv og fritidstilbud innen idrett, kultur, kirkeliv og annen trosutøvelse.

Hole KrF vil:

- Intensivere helsefremmende arbeid for barn og unge, se eget avsnitt om barn og unges oppvekst.
- Styrke eldreomsorgen, se eget avsnitt om eldreomsorg.
- Legges til rette for frivillig arbeid for eldre og funksjonshemmede. Samarbeid med frivilligheten om omsorgstjenester må skje på frivillighetens egne premisser.
- Sikre gode og fleksible tjenestetilbud for funksjonshemmede med bl.a. avlastning, brukerstyrt personlig assistanse og meningsfylte fritidstilbud.
- At det psykiatriske dagtilbudet i Hole videreutvikles, og at samarbeidet med Fontenehuset og Regnbuen i Ringerike videreføres.
- Øke stillingsandelen for kommunelegen.
- Videreføre den gode kontakten med brukerorganisasjonene, Eldrerådet og Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne i forbindelse med planlegging og drift av kommunens helse- og omsorgstjenester. Dette er et viktig bidrag i arbeidet med å sikre hensiktsmessige tjenester med god kvalitet.
- Ha en strategi for økt aktivitet og friluftsliv i kommunen.
- Bidra til økt tilgang til friluftsområder for alle, uavhengig av funksjonelle hindringer. Det må utformes tilrettelagte turstier i utvalgte friluftsområder både ved fjorden og i skogsområder, med egnet underlag for ferdsel med rullestol, universelt utformede rasteplasser og andre tiltak som fremmer fremkommelighet og økt bruk av friluftsområdene for alle.
- Sikre kompensasjon for tapte friluftsområder pga. FRE16 og opparbeidelse av sti langs den kommende fyllingen langs Steinsfjorden og Tyrifjorden.

Ruspolitikk

Nøkkelbegrepene i KrFs ruspolitikk er solidaritet med dem som sliter, omsorg for dem som har problemer, og forebygging av skader. Som samfunn har vi et ansvar for å redusere skadevirkningene av rusmidler og gi rusavhengige hjelp til å bli rusfrie og begynne et nytt liv. En offensiv ruspolitikk handler om aktivt forebyggende arbeid

Det er viktig at alkoholdebuten utsettes fordi vi vet at faren for å utvikle alkoholisme er større jo tidligere debutten kommer. Senere alkoholdebut gir mindre misbruk og også mindre sannsynlighet for overgang til narkotiske stoffer. Det krever en aktiv politikk for å skape rusfrie aktivitetsarenaer for ungdom, overholdelse av aldersgrenser for salg av alkohol, en holdningsskapende skole og gode forbilder. Dette er både samfunnets og enkeltmenneskers ansvar.

KrF vil at det skal være alkoholfrie soner og vil føre en politikk som legger til rette for arenaer uten bruk av alkohol. Viktige alkoholfrie soner er aktiviteter for barn og unge, i trafikken, i arbeidslivet og i idrettssammenheng.

KrF vil:

- Redusere skadevirkningene av rusmidler og gi rusavhengige hjelp til å bli rusfrie.
- Gjennomføre en restriktiv, solidarisk alkoholpolitikk. Antall kontroller må økes, og effektiv håndheving praktiseres.
- At gravide får god informasjon om skaden alkoholinntak under svangerskap kan påføre barnet, og at gravide med rusavhengighet sikres tett oppfølging.
- Støtte frivillige organisasjoner som driver opplysnings- og holdningsskapende rusarbeid.

Seniorpolitikk

KrF vil bygge et seniorvennlig samfunn – der eldre blir brukt som ressurs og får den omsorgen de har krav på. En god alderdom handler om å kunne være en aktiv samfunnsborger, ha ansvar for seg selv og egen helse så lenge egne krefter strekker til og oppleve seg nyttig i familie- og samfunnslivet. Når behovene for hjelp melder seg, må eldre få tilbud om nødvendige helsetjenester, egnet boform og annen hjelp.

KrF vil sikre en verdig eldreomsorg med tjenester av god kvalitet, innhold og tilstrekkelig kapasitet, der det legges til rette for at eldre kan dekke sine grunnleggende fysiske, psykiske, sosiale og åndelige behov.

Hole KrF vil:

- Sikre nok sykehjemsplasser og omsorgsboliger i takt med kommende befolkningsvekst.
- Bygge nye omsorgsboliger så snart som mulig.
- Utvide tilbudet for demente for å møte et økende behov.
- Ivareta beboerne på Hole bo- og rehabiliteringssenter og boliger for funksjonshemmede under anleggsperioden for Ringeriksbanen og ny E16. Erstatningsboliger/midlertidige boliger må ha en standard som gjør det mulig å opprettholde tjenestetilbudet til beboerne i henhold til Husbankens standard.
- Videreføre bruken av velferdsteknologi og innføre flere løsninger der det er faglig hensiktsmessig.
- Styrke og videreutvikle innhold og kvalitet i eldreomsorgen gjennom bl.a.:
  - Tilstrekkelig bemanning på sykehjem og i hjemmetjeneste, som sikrer god tid til den enkelte og mulighet til å ivareta hele mennesket.
  - Redusere underernæring og skape gode mat- og måltidsopplevelser for den enkelte.
  - Videreføre livsglede-sykehjem
  - Styrke livskvaliteten gjennom godt utbygde aktivitetstilbud, tilgang til kultur- og naturopplevelser og mulighet til å praktisere sin egen tro eller livssyn.
- Legge til rette for økning av det frivillig arbeidet for eldre, se avsnittet helse og omsorg.

Kirke, kultur, idrett og frivillighet

Kunst og kultur har en egenverdi og er grunnleggende for livskvalitet og utvikling. Kultur er en kilde til kreativitet, opplevelse og kunnskap. KrF vil sikre et mangfoldig, stimulerende og utfordrende kulturtilbud for hele befolkningen.

KrF ønsker å gi flere barn, ungdom og voksne et bredt idrettstilbud gjennom å stimulere det frivillige engasjementet og legge til rette for bredde og mangfold i norsk idrett.

Et godt samfunn har rom for hele mennesker, med den religiøse identiteten og det livssynet hver enkelt har. Et slikt samfunn forsøker ikke å presse religionen ut av det offentlige rom, men strekker seg langt for ikke å legge begrensninger på menneskers mulighet til å utøve sin tro. Et slikt samfunn verdsetter troens betydning for enkeltmennesker og religionens betydning for samfunnet.

Hole KrF vil:

- Øke kulturmidlene til idrettsaktivitet, kulturtiltak og annen frivillig virksomhet. Vi vil særlig prioritere barn og unge, kulturelt mangfold og kirkelig virksomhet.
- Fulle på fritidskortet med 500 kr pr barn for å styrke mulighet for alle til å delta på organiserte fritidsaktiviteter. Fritidskortet skal ikke være et insitament til prisøkning.
- Styrke kirkelig virksomhet ved å:
  - Holde den lovpålagte støtten til kirkelig virksomhet og vedlikehold av kirkelige bygninger som et minimum på samme nivå som ved sammenlignbare kommuner.
  - Driftsstøtten skal årlig justeres for lønns- og prisvekst
  - Kirken i Hole har store utbedringsbehov. Investeringsmidler og ekstra øremerkede driftsmidler vurderes hvert år.
  - Videreføre det gode samarbeidet mellom Hole kirkelig fellesråd og kommunen.
- Videreutvikle bibliotektilbudet, med nye og egnede lokaler for biblioteket og tilstrekkelig midler til bokinnkjøp.
- Sikre et godt kulturskoletilbud for flest mulig.
- Sikre vern av kulturminner og bidra til økt tilgjengelighet til kulturminne i bygda.

Næringsutvikling, samferdsel og miljø

For å sikre en god utvikling i kommunen, må det bl.a. legges til rette for næringsutvikling og flere arbeidsplasser. Næringslivet må ha forutsigbare rammer som legger til rette for bærekraftig verdiskapning med hensyn til både etikk, økonomi og miljø. Næringslivet må ha tilgang til egnede arealer, det må legges til rette for gode fagmiljøer og god infrastruktur.

Utbygging av E16 og Ringeriksbanen vil gi nye utviklingsmuligheter for næringslivet, en tryggere vei for innbyggerne og bedre tilgang til arbeidsplassen for de som pendler ut av kommunen. Samtidig er det viktig å bevare Hole som en grønn bygdekommune gjennom vern av dyrkbar mark, miljø, friluftsområder og kulturlandskap.

Næringsutvikling

KrF vil:

- Utnytte potensialet for næringsutvikling som følge av Ringeriksbanen og ny E16. Prinsippene om bevaring av miljø, kulturlandskap og dyrkbar mark må legges til grunn, men ikke være avgjørende for nødvendig utvikling i kommunen.
- Det skal spesielt satses på videreutvikling av Helgelandsmoen som næringsområde og utnytte potensialet i Sundvollen og på Sollihøgda.
- Opprettholde arbeidsplasser for funksjonshemmede gjennom Hole arbeidssenter.
- Bidra til at kvoteflyktninger får jobb.

Samferdsel

KrF vil:

- Arbeide for snarlig utbygging av flere gang- og sykkelveier for å bedre trafikksikkerheten, spesielt langs skoleveier.
- At Hole kommune skal bli godkjent som «trafikksikker kommune».
- Forbedre kvaliteten på de kommunale veiene.
- Arbeide for byggestart i 2021 for Ringeriksbanen og ny E16, da ytterligere forsinkelser vil ha konsekvenser bl.a. for bosetting og næringsutvikling i kommunen.
- Arbeide for god infrastruktur med kryss og tilfartsveier til nærings – og boligområder i kommunen slik at kryssløsninger og andre forhold ikke er til hinder for næringsutvikling og økt bosetting i kjølvanet av Ringeriksbanen og ny E16.

Miljø

KrF vil:

- At miljøkonsekvenser vektlegges i all kommunal virksomhet.
- Vern av dyrkbar mark, kulturlandskap, strandsonen og andre friluftsområder.
- Utbedring og vern av vannkvaliteten i Steinsfjorden og Tyrifjorden.
- Følge opp planene om at Hole kommune skal være en plastfri kommune.
- Støtte gjenbrukstiltak i regi av frivillige organisasjoner.